

نام و نام خانوادگی: .....

مقطع و رشته: دهم انسانی

نام پدر: .....

شماره داوطلب: .....

تعداد صفحه: سؤال: ۳ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش شهرستان
اداره کل آموزش و پرورش شهرستان مازندران

دبیرستان غیردولتی دخترانه
سازمان آموزش

آزمون پایان ترم نوبت دوم سال تحصیلی ۹۴-۹۵

نام درس: منطق
نام دبیر: سونیا فدافش
تاریخ امتحان: ۱۳۹۶/۰۳/۲۰
ساعت امتحان: ۸ صبح / عصر
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

ردیف	سؤالات	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	<p>تعیین کنید کدام عبارت درست و کدام یک نادرست است: هر مورد ۰/۲۵</p> <p>(الف) پشمالو بودن برای گربه، صفتی ذاتی است. صحیح ☐ غلط ☐</p> <p>(ب) آن چه در عالم خارج به تنهایی تحقق ندارد جنس است. صحیح ☐ غلط ☐</p> <p>(ج) جنس قریب « شیرینی » کیف محسوس است. صحیح ☐ غلط ☐</p> <p>(د) در قضیه شرطی، جمله ی که حتماً در ابتدا بیاید « مقدم » نام دارد. صحیح ☐ غلط ☐</p> <p>(ه) هر استدلال ترکیبی است از حداقل دو قضیه . صحیح ☐ غلط ☐</p> <p>(و) اصول دین با « برهان » همراه است. صحیح ☐ غلط ☐</p> <p>(ز) شکل اول قیاس اقترانی دارای شش ضرب نتیجه دهند است. صحیح ☐ غلط ☐</p>	۱/۷۵
۲	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید: هر مورد ۰/۲۵</p> <p>(الف) ارسطو کاشف ..... است.</p> <p>(ب) مقصود از « نطق » در تعریف انسان، همان قدرت ..... می باشد.</p> <p>(ج) برای شناخت یک مفهوم مجهول باید از مفاهیم ..... استفاده کنیم.</p> <p>(د) شباهت عرض خاص و عرض عام در این است که هر دو ..... هستند و تفاوت آن در این است که عرض خاص در ..... و عرض عام در ..... یافت می شود.</p> <p>(ه) به جملاتی که در منطق قابلیت صدق و کذب را دارند ..... گفته می شود.</p> <p>(و) شکل سوم قیاس دارای ..... ضرب منتج می باشد که عبارتند از ..... و ..... است.</p> <p>(ز) شکل دوم قیاس دارای ..... ضرب عقیم می باشد.</p> <p>(ح) نتیجه « موجه کلی » از ضرب ..... شکل ..... به دست می آید.</p> <p>(ط) در میان اشکال چهارگانه ی قیاس اقترانی، ذهن به طور طبیعی از شکل اول استفاده می کند، در حالیکه هرگز از شکل ..... استفاده نمی شود.</p> <p>(ی) « پزشکی از سرفه های خشک فرد بیمار، به مسلول بودن او پی می برد » از برهان ..... استفاده کرده است.</p> <p>(ک) - استدلالی که برای تشویق مردم به انجام یا ترک عملی از طریق تحریک عواطف و احساسات آنان، مورد استفاده قرار می گیرد، ..... نامیده می شود.</p>	۴
۳	<p>به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید:</p> <p>(الف) - مشخص کنید از میان تصورات زیر کدام کلی و کدامیک جزئی است : ققنوس (.....) آن دختر (.....)</p> <p>(ب) - کدامیک از تعاریف زیر تعریف « حد ناقص » انسان است؟ (۱) - جوهر متفکر (۲) - حیوان متفکر</p>	۰.۵ ۰.۲۵

ادامه سوالات در صفحه بعد

ج) - دو جمله ی زیر را از نظر قضیه با یکدیگر مقایسه کنید:

(۱) - امشب به من زنگ بزن.

(۲) - هوا بارانی است.

۰.۵

د) - در عبارت « هر که بامش بیش، برفش بیشتر » مقدم را در مشخص کنید.

۰.۲۵

ه) - تعیین کنید هر یک از قضایای زیر مصداق کدامیک از اقسام قضیه منفصله می باشد. (حقیقی، مانعه الجمع،

۰.۵

فردا یا سه شنبه است یا چهارشنبه

علم یا تصور است یا تصدیق

ح) - قضایای زیر شخصیه است یا محصوره؟

۰.۵

(۱) - فردوسی شاعر رزمی ایران است.

(۲) - هیچ انسانی مجبور و گناهکار آفریده نشده است.

۰.۲۵

ط) - استدلالی که از قضایای مشهور یا مسلم تشکیل می شود و طرف مقابل را قانع می کند چه نام دارد؟

جدول زیر را کامل کنید:

عکس مستوی	اصل قضیه
	هیچ انسانی تنها نیست
	هر گلی زیباست
هیچ خردمندی مستبد نیست	

۱/۵

۴

جدول زیر را کامل کنید:

تناقض	تضاد	اصل
		هیچ مؤمنی مردم آزار نیست
		هر انسانی ناطق است

۱

۵

مشخص کنید قیاس های زیر : اولاً: شکل چندم است؟ ثانیاً: نتیجه می دهد یا عقیم است؟ ثالثاً: در صورت عقیم بودن، دلیل آن چیست؟

۱/۲۵

۶

الف) - هر جیوه ای فلز است.

هر جیوه ای هادی الکتریسیته است.

ب) - هر الف ب است.

هر ج ب است.

تعیین کنید هر یک از موارد زیر چه نوع استدلالی است؟ (تمثیل، استقرای تام - استقرای ناقص - قیاس)

۱/۵

۷

الف) - برخی معتقدند که چای به علت داشتن نیکوتین، برای سلامتی مضر است؛ از این رو پیشنهاد می شود، همان طور که بر روی پاکت سیگار نوشته می شود « مصرف دخانیات برای سلامتی مضر است » بر روی پاکت و جعبه های چای نیز این مطلب درج شود (.....)

ب) - از یک باغ میوه، مقداری توت فرنگی چیده و در جعبه های مخصوص قرار داده بودند. وقتی ما به یکی از آنها سر زدیم مملو از توت فرنگی های رسیده و آبدار است ؛ جعبه های دوم و سوم را همین طور یافتیم؛ لذا به این نتیجه رسیدیم که تمام توت فرنگی های چیده شده از این باغ، رسیده و آبدار است (.....)

ج) - اگر معلمی در کلاس از همه دانش آموزان بپرسد که تمرینات را حل کرده اند یا خیر و همه دانش آموزان اعلام کنند که تمرینات خود را حل کرده اند و معلم نتیجه بگیرد که همه دانش آموزان تمرینات را حل کرده اند ، از چه استدلالی استفاده شده است؟ (.....)

۱/۵	<p>تعیین کنید در هر مورد چه مغالطه ای وجود دارد؟</p> <p>الف) - شیر حیوان است. شیر مایع است. (مغالطه ی .....)</p> <p>ب) - چون هیچ یک از مولکول های تشکیل دهنده ی جسم را نمی توان با چشم دید، پس جسم را هم نمی توان دید. (مغالطه ی .....)</p> <p>ج) - احمد مریض است. هر مریضی چشم زخم خورده است. (مغالطه ی .....)</p>	۸
.۱۵ ۱ ۱ .۱۵ .۱۷۵ ۱	<p>به سوالات زیر پاسخ کامل دهید:</p> <p>الف) - وظیفه ای علم منطق چیست؟</p> <p>ب) - معرف و معرف را با ذکر مثال توضیح دهید؟</p> <p>ج) - تفاوت تعریف منطقی و شرح اسم را بنویسید؟</p> <p>د) - اگر منطق مانع خطاب در تفکر و استدلال است پس این همه اختلاف فلاسفه و دانشمندان از کجاست؟</p> <p>ه) - چرا با پیدایش منطق های جدید، دوره منطق قدیم به سر نیامده است؟</p> <p>و) - شعر منطقی چه تفاوتی با شعر ادبی دارد؟</p>	۹

جمع بارم: ۲۰ نمره

باید خدای آرام می گیرد و مطمئن باشید به شما کمک خواهد کرد.

ردیف	راهنمای تصحیح صفحه:	محل مهر یا امضاء مدیر									
۱	تعیین کنید کدام عبارت درست و کدام یک نادرست است: هر مورد ۰/۲۵ (الف) غلط، (ب) صحیح، (ج) غلط، (د) غلط، (ه) صحیح، (و) صحیح، (ز) غلط.										
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید: هر مورد ۰/۲۵ (الف) منطق - (ب) تفکر یا اندیشه - (ج) آشنا - (د) مفهوم بیرون از ذات - یک نوع - چند نوع - (ه) - جملات خبری - (و) ۶ - ۳ موجه کلی - ۳ موجه جزئی. (ز) ۱۲ - (ح) اول - اول - (ط) - چهارم، - (ی) آئی - (ک) - خطابه.										
۳	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید: (الف) - ققنوس (...کلی...) آن دختر (.....جزئی.....) /۵ (ب) - جوهر متفکر - ۲۵/ (ج) - (۱) - امشب به من زنگ بزن. جمله ی انشایی یا امری /۲۵. (۲) - هوا بارانی است. قضیه حملی. /۲۵. (د) - « هر که بامش بیش، برفش بیشتر » /۲۵. مقدم (ه) - فردا یا سه شنبه است یا چهارشنبه (شرطی منفصل مانعه الجمع) /۲۵. علم یا تصور است یا تصدیق (شرطی منفصل حقیقی) /۲۵. (ج) (۱) - فردوسی شاعر رزمی ایران است. شخصیه /۲۵. (۲) - هیچ انسانی مجبور و گناهکار آفریده نشده است. محصوره /۲۵. (ط) جدل /۲۵.										
۴	جدول زیر را کامل کنید:										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>اصل قضیه</th> <th>عکس مستوی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>هیچ انسانی تنها نیست</td> <td>هیچ تنهایی انسان نیست /۵.</td> </tr> <tr> <td>هر گلی زیباست</td> <td>بعضی زیباها گل هستند /۵.</td> </tr> <tr> <td>هیچ مستبدي خردمند نیست /۵.</td> <td>هیچ خردمندی مستبد نیست</td> </tr> </tbody> </table>	اصل قضیه	عکس مستوی	هیچ انسانی تنها نیست	هیچ تنهایی انسان نیست /۵.	هر گلی زیباست	بعضی زیباها گل هستند /۵.	هیچ مستبدي خردمند نیست /۵.	هیچ خردمندی مستبد نیست		
اصل قضیه	عکس مستوی										
هیچ انسانی تنها نیست	هیچ تنهایی انسان نیست /۵.										
هر گلی زیباست	بعضی زیباها گل هستند /۵.										
هیچ مستبدي خردمند نیست /۵.	هیچ خردمندی مستبد نیست										
۵	جدول زیر را کامل کنید:										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>اصل</th> <th>تضاد</th> <th>تناقض</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>هیچ مؤمنی مردم آزار نیست</td> <td>هر مؤمنی مردم آزار است /۲۵.</td> <td>بعضی مؤمن ها مردم آزار هستند /۲۵.</td> </tr> <tr> <td>هر انسانی ناطق است</td> <td>هیچ انسانی ناطق نیست /۲۵.</td> <td>بعضی انسان هاناطق نیستند /۲۵.</td> </tr> </tbody> </table>	اصل	تضاد	تناقض	هیچ مؤمنی مردم آزار نیست	هر مؤمنی مردم آزار است /۲۵.	بعضی مؤمن ها مردم آزار هستند /۲۵.	هر انسانی ناطق است	هیچ انسانی ناطق نیست /۲۵.	بعضی انسان هاناطق نیستند /۲۵.	
اصل	تضاد	تناقض									
هیچ مؤمنی مردم آزار نیست	هر مؤمنی مردم آزار است /۲۵.	بعضی مؤمن ها مردم آزار هستند /۲۵.									
هر انسانی ناطق است	هیچ انسانی ناطق نیست /۲۵.	بعضی انسان هاناطق نیستند /۲۵.									
۶	(الف) شکل سوم (./۲۵) - منتج (./۲۵). (ب) شکل دوم (./۲۵) - عقیم (./۲۵) - در کیف اختلاف رعایت نشده یا هر دو مقدمه موجه است (./۲۵).										
۷	(الف) تمثیل - /۵. نمره (ب) استقراء ناقص - /۵. نمره (ج) استقراء تام - /۵. نمره										

الف) (مغالطه ی در صورت یا حد وسط به یک معنا بکار نرفته است.....) ۵/۱. نمره

۸

ب) (مغالطه ی ترکیب.....) ۵/۱.

ج) (مغالطه ی در ماده یا محتوا یا مقدمه ی دوم اشتباه است .....) ۵/۱. نمره

به سوالات زیر پاسخ کامل دهید:

الف) کشف ضوابط تفکر و نشان دادن این که چه عواملی سبب تسریع و بهبود، ۲۵/نمره و چه عواملی سبب کندی و نارسایی تفکر می شود ۲۵/نمره

ب) در علم منطق، به مفهومی که می خواهیم آن را تعریف کنیم، « معرفّ » (۲۵/) و به آن مفاهیمی که به کمک آن ها تعریف می کنیم « معرفّ » می گویند (۲۵/)

مانند: « مستطیل » به « شکلی که چهار ضلع عمود بر هم دارد».

معرفّ (۲۵/) معرفّ (۲۵/)

ج) تعریف منطقی تعریفی حقیقی است، یعنی مرکب از جنس و فصل است و برای مفاهیمی است که حکایت از موجودات واقعی دارند؛ مانند تعریف انسان (۵/۰) اما در تعریف شرح اسم، انسان به جای تعریف یک مفهوم، آن مفهوم را معنی کرده و شرح می دهد که در این صورت تعریف حقیقی نیست، مثل اینکه در تعریف تواضع گفته شود فروتنی (۵/۰)

۹

د) کار منطق نشان دادن شکل و صورت استدلال است (۲۵/۰) در حالی که اغلب اختلافات ناشی از ماده و محتوا است (۲۵/۰)

ه) زیرا باید هر کدام را در محدوده ی خود استفاده کرد (۲۵/۰) ملاک پذیرفتن یا رد کردن یک نظر، درست و غلط بودن آن است (۲۵/۰) نه جدید و قدیم بودن آن (۲۵/۰)

و) در شعر منطقی تخیل آمیز بودن شرط اصلی است (۵/۰) در شعر ادبی وزن و قافیه شرط اصلی است (۵/۰)

نکته مهم برای تصحیح برگه امتحانی :

در پاسخ به سوالات تشریحی (ذهنی) نوشتن عین عبارات ضروری نیست، و رسانیدن مفهوم درست کفایت می کند. ولیکن در سوالات عینی مانند ص/غ یا جای خالی و یا سوالات وصل کردنی باید دانش آموز دقیقاً مانند کلید به سوالات پاسخ داده باشد.